

11. LÉPÉS

Szavak

αν *ha*

απόφαση (η, *tsz.* -εις) *döntés*

άρρωστος-η-ο *beteg*

αρχαιολογικός-η-ο *régészeti*

βαθμός (ο) *fok, osztályzat*

βαρκάδα (η) *csónakázás*

βιβλιοπωλείο (το) *könyvesbolt*

βούτυρο (το) *vaj*

διάλεξη (η, *tsz.* -εις) *előadás*

εκδήλωση (η, *tsz.* -εις) *rendezvény*

ελεύθερος-η-ο *szabad*

εντάξει *rendben*

εντύπωση (η, *tsz.* -εις) *benyomás*

καθόλου (*tagadó környezetben*)

egyáltalán nem, semennyire

(*tagadó környezetten kívül*)

egyáltalán, valamennyire

κάμποσο *valamennyire*

κάμποσος-η-ο *valamennyi*

κανείς (*általános alany*) „*az ember*”

κανένας/κανείς-καμία-κανένα

(*tagadó környezetben*) *senki,*

semmilyen, egy sem (tagadó

környezeten kívül) valaki,

valamilyen, egy

κάποιος-α-ο *valaki, valamelyik,*

valamilyen

κάποτε *valamikor*

κάπου *valahol*

κεφαλαίο (το) *nagybetű*

κιθάρα (η) *gitár*

κολύμπι (το) *úszás*

λαός (ο) *nép*

λέξη (η, *tsz.* -εις) *szó*

λεξικό (το) *szótár*

μαγαζί (το) *hely (szórakozóhely,*
kávészó, étterem)

μπάνιο (το) *fürdés, fürdőszoba*

μπάσκετ (το) *kosárlabda*

όνομα (το) *név*

ορειβασία (η) *hegymászás*

παίρνω *vesz, fog, kap, elvisz*

πονοκέφαλος (ο) *fejfájás*

ποτέ (*tagadó környezetben*) *soha*

(*tagadó környezetten kívül*) *valaha*

πουθενά (*tagadó környezetben*)

sehol, sehova (tagadó

környezeten kívül) valahol,

valahova

πρεσβεία (η) *nagykövetség*

πρωινό (το) *reggeli*

σίγουρος-η-ο *biztos vmiben*

τηλεφωνώ *telefonál*

τι θα πει; *mit jelent?*

τίποτα (*tagadó környezetben*)

semmi(t) (tagadó környezetten

kívül) valami(t)

ύπνος (ο) *alvás*

φαΐ (το) *evés, étel*

φάρμακο (το) *gyógyszer*

χρόνος (ο) *idő*

χιταπόδι (το) *polip*

ψώνια (τα) *vásárlás*

ψωνίζω *vásárol*

11.1. RENDHAGYÓ IGÉK

A következő három lecke első fejezeteiben olyan igékkel ismerkedünk meg, amelyek **beálló alakjukat nem -σ- segítségével képzik**, tehát rendhagyóak. Mivel ezek a folyamatos múltban nem produkálnak rendhagyóságokat, a táblázatokban az igék folyamatos jelenét, beálló jelenét és beálló múltját tüntetjük fel.

Ebben a leckében azokat az igéket nézzük át, amelyekkel a korábbiakban már találkoztunk:

Folyamatos jelen	Beálló jelen	Beálló múlt	Jelentés
ξέρω →	ξέρω	ήξερα	tud, ismer
θέλω* →	θέλω (θελήσω)**	ήθελα (θέλησα)**	akar, kér
έχω* →	έχω	είχα	van neki
πρέπει* →	πρέπει	έπρεπε	kell
μένω →	(μείνω)	έμεινα	marad, lakik
βάζω →	(βάλω)	έβαλα	tesz, rak
βγάζω →	(βγάλω)	έβγαλα	kivesz
δίνω →	(δώσω)	έδωσα	ad
καταλαβαίνω →	(καταλάβω)	κατάλαβα	ért
μαθαίνω →	(μάθω)	έμαθα	tanul, megtud
πηγαίνω →	πάω***	πήγα	jár, megy, elvisz
φεύγω →	(φύγω)	έφυγα	indul, elmegy
φέρνω →	(φέρω)	έφερα	hoz
παίρνω →	(πάρω)	πήρα	vesz, fog, kap, elvisz

11.1.* A ξέρω, έχω, πρέπει és – az egyszerűség kedvéért – a θέλω beálló töve megegyezik a folyamatos tövvel. Éppen ezért múlt idejű alakjaik is ugyanazok: ξέρω → folyamatos/beálló múlt: ήξερα.

11.1.** A θέλω beálló jelene s abból képzett múltja: (θελήσω), θέλησα. Mivel ennek használata lehetőségen ritka, gyakorlásától ezen a szinten eltekinthetünk.

11.1.*** A πηγαίνω (jár, megy) beálló alakja a πάω, amely kijelentő mód jelen időben önállóan is használható, sőt többes szám 1. személyben (πάμε) felszólítást is kifejezhet. Tárgyas használatban jelentése elvisz hvova.

11.1.**** A παίρνω igének – gyakran főnévvel összetett szerkezetekben is – számos jelentése van, amelyek közül a legfontosabbakat a példák bemutatják. Elvinni értelemben a πηγαίνω-val ellentétben a hangsúly nem azon van, hogy hova, hanem azon, hogy honnan:

τρώνω →	(φάω)	έφαγα	eszik
πίνω →	(πιω)	ήπια	iszik
λέω →	(πω)	είπα	mond
βλέπω →	(δω)	είδα	lát

Πέلدák

Δεν **ήξερα** τι να κάνω. → *Nem tudtam, hogy mit tegyek.*

Τι **ήθελες** να **πεις**; → *Mit akartál mondani?*

Δεν **είχαμε** ελεύθερο χρόνο να **πάμε** στο σπίτι σας. → *Nem volt szabad időnk elmenni hozzátok.*

Ήμουν άρρωστος, γι' αυτό **έπρεπε** να **μείνω** στο σπίτι. → *Beteg voltam, ezért otthon kellett maradnom.*

Πού **έβαλες** το τηλέφωνό μου; → *Hova tetted a telefonomat?*

Μπορείς να **βγάλεις** το βούτυρο από το ψυγείο; → *Ki tudod venni a vaját a hűtőből?*

Μπορείς να μου **δώσεις** ένα δεκάρικο; → *Tudsz adni egy tízest?*

Στη διάλεξη **είπανε** πολλά, εγώ όμως δεν **κατάλαβα** τίποτα. → *Az előadásón sok mindent mondtak, de én nem értettem semmit.*

Στη διάλεξη **είπανε** πολλά, εγώ όμως δεν **κατάλαβα** τίποτα. → *Az előadásón sok mindent mondtak, de én nem értettem semmit. (Azaz egész végig értetlenül ültem.)*

Ούτε ^{****}εγώ **θέλω** να **μάθω** ελληνικά. → *Én sem akarok megtanulni görögül.*

Θα σε **πάω** στο σπίτι μου.
(*Elviszlek hozzám.*)

↔

Θα σε **πάρω** από δω.
(*Elviszlek innen.*)

11.1.**** Az ούτε állhat az ige előtt és után is. Ha előtte áll, nem tagadjuk az igét. Ha utána, δεν-nel tagadjuk. Korábban láthattuk már, hogy a και szócskával is tagadhatunk, ilyenkor az igét természetesen tagadni kell:

Ούτε εγώ θέλω.

Ούτε εμείς θα πάμε.

Ούτε εσύ μπορείς να φας;

Δεν θέλω ούτε εγώ.

Δεν θα πάμε ούτε εμείς.

Δεν μπορείς να φας ούτε εσύ;

Και εγώ δεν θέλω.

Και εμείς δεν θα πάμε.

Και εσύ δεν μπορείς να φας;

Ha az ούτε után δεν-nel tagadott ige áll, akkor az valamilyen nyomatékot hordozhat: *Ούτε ένα δεκάρικο δεν είχα πάνω μου. Μέγ εgy tízes sem volt nálam.*

Έμαθα ότι είσαι στην Ουγγαρία. → *Megtudtam, hogy Magyarországon vagy.*

Σε ποιο σχολείο **πήγαινες**; → *Melyik iskolába jártál?*

Το καλοκαίρι **πήγα** στην Ελλάδα. → *Nyáron Görögországban jártam (voltam).*

Η ώρα **πέρασε**, πρέπει να **φύγουμε**. → *Eltelt az idő, indulnunk kell.*

Τι ώρα **φεύγει** το τρένο για τη Βουδαπέστη; → *Hánykor indul a vonat Budapestre?*

Τι να σου **φέρω** από το σούπερ-μάρκετ; → *Mit hozzak neked a boltból?*

Πήρα την κιθάρα μου και άρχισα να παίζω. → *Fogtam a gitáromat, és elkezdtem játszani.*

Τι να **πάρω** στο μαγαζί; → *Mit vegyek az üzletben?*

Τι **πήρες** για τα Χριστούγεννα; → *Mit kaptál karácsonyra?*

Θες **να σε πάρω μαζί μου**; → *Akarod, hogy magammal vigyelek?*

Ποιο **λεωφορείο να πάρω** για το πανεπιστήμιο; → *Melyik busszal menjek az egyetemre? (Melyikre szálljak?)*

Πήρα το πρωινό μου και **έφυγα**. → *Megreggeliztem és elmentem.*

Πήρες απόφαση (= Αποφάσεις) τελικά; → *Döntöttél végül?*

Τι **έφαγες** το βράδυ; → *Mit ettél este?*

Τι **ήπιατε** το πρωί; → *Mit ittatok reggel?*

Θέλω να σου **πω** κάτι. → *Akarok neked mondani valamit.*

Τι **είπες**; Δεν σε άκουσα καλά. → *Mit mondtál? Nem hallottalak jól.*

Τι θα **παι** αυτό; → *Mit jelent ez?*

Σε **είδα** να χορεύεις. → *Láttalak táncolni.*

11.1. Fordítás görögrol magyarra

Δεν ήθελα να φύγω, αλλά έπρεπε. → *Nem akartam elmenni, de el kellett.*

Δεν ήξερα τι να κάνω. → *Nem tudtam, mit csináljak.*

11.1.***** *θες = θέλεις*

11.1.***** Nem árt, ha tudjuk, hogy Észak-Görögországban a személyes névmás gyenge alakjának birtokos esete helyett gyakran tárgyestét használnak. Ott a fenti mondatot sokan így mondanák: *Θέλω να σε πω κάτι. A ciprusi görögben* ugyanakkor a személyes névmás az így után áll. Ott például a *μου* *αρέσει* így hangzana: *αρέσκει μου*.

11.1.***** Ilyen esetben a mellékmondat igéje egy háttércselekvést ír le, ezért az mindig folyamatos igeszemléletben áll: *Σε είδα να κλαις. → Láttalak sírni. Σε άκουσα να τραγουδάς. → Hallottalak énekelni.*

Δεν κατάλαβα τίποτα απ' αυτά που είπες. → *Nem értettem semmit abból, amit mondtál.*

Θέλω να καταλάβεις αυτά που θα σου πω τώρα. → *Szeretném, ha megértenéd, amit most mondani fogok neked.*

Μου έφερες από το βιβλιοπωλείο το βιβλίο που σου είπα; → *Elhozta neked a könyvesboltból azt a könyvet, amit mondtam?*

Ο Νίκος δεν μπόρεσε να πάει στο σχολείο, έμεινε στο σπίτι. → *Nikosz nem tudott iskolába menni, otthon maradt.*

Σε είδα να παίζεις μπάσκετ. → *Láttalak kosarazni.*

Ήθελα να σου πω κάτι, αλλά ξέχασα τι. → *Akartam neked mondani valamit, de elfelejtettem, mit.*

Πού να βάλω το ποτήρι; → *Hova tegyem a poharat?*

Μου είπαν να φύγω πιο νωρίς, εγώ όμως δεν ήθελα. → *Mondták, hogy induljak hamarabb, de én nem akartam.*

Από ποιον πήρες αυτό το λεξικό; → *Kitől kaptad ezt a szótárat?*

Σου είπα να μου φέρεις ένα λεξικό από το βιβλιοπωλείο. → *Mondtam, hogy hozz nekem egy szótárat a könyvesboltból.*

Πήρες παγωτό για τα αδέρφια σου; → *Vettél fagyaltot a testvéreidnek?*

Θα με πάρεις μαζί σου; → *Magaddal viszel?*

Να πάρω τραμ ή λεωφορείο; → *Villamossal menjek vagy busszal?*

Πού να σε πάω με το αυτοκίνητό μου; → *Hova vigyelek az autómmal?*

Από ποιον έμαθες να μαγειρεύεις; → *Kitől tanultál meg főzni?*

11.1. Fordítás magyarról görögre

Nem volt időm megtanulni olaszul. → *Δεν είχα χρόνο να μάθω ιταλικά.*

Akartam enni valamit, de nem volt semmi a hűtőben. → *Ήθελα να φάω κάτι, αλλά δεν είχε τίποτα στο ψυγείο.*

Mit mondtál? → *Τι είπες;*

Mit jelent ez a szó? → *Τι θα πει αυτή η λέξη;*

Megkaptad a levelet a nagykövetségről? → *Πήρες το γράμμα από την πρεσβεία;*

Akarok neked adni valamit. → *Θέλω να σου δώσω κάτι.*

Hol jártál a nyáron? → *Πού πήγες το καλοκαίρι;*

Mit szeretne inni? → *Τι θέλετε να πιείτε;*

Miért maradtál otthon? → *Γιατί έμεινες στο σπίτι;*

Nem tudom meginni az összes narancslét. → *Δεν μπόρεσα να πιω όλη την πορτοκαλάδα.*

Miért mentél el ilyen korán otthonról? → Γιατί έφυγες τόσο νωρίς από το σπίτι;

Odaadtad a levelet Mariának? → Έδωσες το γράμμα στη Μαρία;

Ki tudnál venni a tejet a hűtőből? → Μπορείς να βγάλεις το γάλα από το ψυγείο;

Nem tudom, mikor fogok olyan jól megtanulni görögül, mint te. → Δεν ξέρω πότε θα μάθω ελληνικά τόσο καλά όσο εσύ.

Nem tudlak megérteni. → Δεν μπορώ να σε καταλάβω.

Magaddal tudnál vinni? → Μπορείς να πάρεις μαζί σου;

Hova vigyelek? → Πού να σε πάω;

11.2. AZ AN KÖTŐSZÓ HASZNÁLATA FÜGGŐ KÉRDÉSBEN

A magyarban az eldöntendő kérdést függő beszédben a **(hogy) ...-e** kötő- és kérdőszó vezeti be, aminek a görög megfelelője az **αν**:

Δεν ξέρω αν μιλάει ο Κώστας ουγγαρέζικα.

Δεν ξέρω αν πήγε η Μαρία στην εκδήλωση.

Δεν ήμουν σίγουρος αν γνωρίζεις την Ελένη.

Nem tudom, (hogy) beszél-e Kosztasz magyarul.

Nem tudom, (hogy) elment-e Maria a rendezvényre.

Nem voltam benne biztos, (hogy) ismered-e Elenit.

Ha a mellékmondat igéje jövő idejű cselekvésre utal, az αν után – a kötőmódra vonatkozó szabályok szerint – választani kell a folyamatos és beálló igeszemlélet közül. Az αν után a θα többnyire kiesik:

Δεν ξέρω αν μιλήσει ο Κώστας πολύ.

Δεν ξέρω αν μου τηλεφωνεί ο Νίκος κάθε μέρα.

Με ρώτησαν αν φύγεις αύριο.

Nem tudom, (hogy) sokat fog-e Kosztasz beszélni.

Nem tudom, (hogy) fog-e Nikosz mindennap telefonálni.

Megkérdezték, (hogy) holnap indulsz-e.

Az **αν** a feltételes mellékmondatot bevezető legfőbb kötőszó, jelentése **ha**:

Av πήγες στην Ελλάδα, έπρεπε να
δεις και την Ακρόπολη.

Av είσαι τόσο έξυπνος, να
απαντήσεις στην ερώτησή μου.

*Ha jártál Athénban, látnod kellett az
Akropoliszt.*

*Ha olyan okos vagy, válaszolj a
kérdésekre!*

A jövő időre vonatkozó **realis feltétel kifejezésénél** a kötőmódra vonatkozó szabályok szerint követheti folyamatos és beálló szemléletű igealak is:

Av (θα) διαβάζεις κάθε μέρα θα
πείρνεις καλούς βαθμούς.

Av (θα) διαβάσεις το γράμμα μου θα
με καταλάβεις.

*Ha majd mindennap tanulsz, jó
jegyeket fogsz kapni.*

*Ha majd elolvasod a leveletem, meg
fogsz érteni.*

11.2. Fordítás görögrol magyarra

Ακόμα δεν ξέρω αν πάω το καλοκαίρι στην Ελλάδα. → *Még nem tudom,
megyek-e nyáron Görögországba.*

Δεν ξέρω αν μπορέσω να διαβάζω κάθε μέρα. → *Nem tudom, tudok-e majd
mindennap tanulni.*

Ο Νίκος δεν μπόρεσε να πει αν είχα δίκιο ή όχι. → *Nikosz nem tudta
megmondani, igazam volt-e vagy nem.*

Με ρώτησαν αν κατάλαβα όλα. → *Megkérdezték, mindent értettem-e.*

11.2. Fordítás magyarról görögre

Nem mondták, hogy lesz-e holnap iskola vagy nem. → *Δεν είπαν αν έχει
σχολείο αύριο ή όχι.*

Nem tudom, van-e gyereke Jorgosznak. → *Δεν ξέρω αν έχει παιδιά ο
Γιώργος.*

Miért nem kérdezted meg, kérek-e fagyit vagy nem. → *Γιατί δε με ρώτησες
αν θέλω παγωτό ή όχι.*

Nikosz nem tudta megmondani, megy-e holnap moziba. → *Ο Νίκος δεν
μπόρεσε να (μου/μας) πει αν πάει αύριο στο σινεμά.*

11.3. TAGADÓ ÉRTELMŰ NÉVMÁSOK ÉS HATÁROZÓSZÓK

Az alábbiakban olyan határozatlan névmásokkal és határozószókkal ismerkedünk meg, amelyek más jelentéssel bírnak tagadó környezetben, valamint tagadó környezetben kívül. Tagadó környezetben, tehát **tagadó mondatban és kérdésre adott válaszban jelentésük tagadó**, míg tagadó környezetben kívül, elsősorban **kérdésben – függő kérdésben is – elveszítik tagadó jelentésüket**.

Első lépésben figyeljük meg jelentésüket tagadó környezetben és azon kívül, ezt követően vessük össze tagadó értelmű használatukat a *κα-* (*vala-*) kezdetű határozatlan névmásokéval és határozószókéval, majd gyakoroljuk őket kérdésben és kérdésre adott válaszban:

	Tagadó környezetben: tagadó mondatban és válaszban	Tagadó környezetben kívül: kérdésben
κανένας, καμία, κανένα*	<i>senki, semmilyen, egy sem</i>	<i>valaki, valamilyen, egy</i>
τίποτα	<i>semmi(t)</i>	<i>valami(t)</i>
ποτέ	<i>soha</i>	<i>valamikor, valaha</i>
πουθενά	<i>sehol, sehova</i>	<i>valahol, valahova</i>
καθόλου	<i>egyáltalán nem, semennyire</i>	<i>valamennyire, egyáltalán</i>

A fenti szavak önállóan tagadó értelműek: *Τίποτα. = Semmi.* Tagadó mondatban tagadószóval tagadjuk őket: *Δεν ξέρω τίποτα. = Nem tudok semmit.* Nézzünk néhány példát tagadó értelmű használatukra, s vessük össze jelentésüket a *κα-* kezdetű határozatlan névmásokéval és határozószókéval:

11.3.* Hímnemben a *κανένας* helyett állhat *κανείς* is, nőnemben a *καμία* – amint azt a határozatlan névelő esetében már láttuk – lehet *καμιά* is. Érdeemes megjegyezni, hogy a *καμιά* *φορά* jelentése *néha, olykor-olykor*, tagadásban viszont *egyszer sem*.

Δεν ήταν εδώ **κανένας**.
Nem volt itt **senki**.

↔ **Κάποιος** ήταν εδώ.
Valaki volt itt.

Δεν θέλω **τίποτα**.
Nem kérek **semmit**.

↔ Θέλω **κάτι**.
Kérek **valamit**.

Δεν θέλω να πάω **ποτέ** στη Ρώμη. ↔
Soha nem akarok Rómába menni.

Κάποτε θέλω να πάω στη Ρώμη.
Valamikor el akarok menni Rómába.

Δεν σε είδα **πουθενά**.
Nem láttalak **sehol**.

↔ **Κάπου** σε είδα.
Valahol láttalak.

Δεν ξέρω αν φταίω **καθόλου**.
Nem tudom, tehetek-e róla egyáltalán.

↔ Φταις και εσύ **κάμποσο**.
Te is tehetsz róla valamennyire.

Végül figyeljük meg, hogyan változik a tárgyalt határozatlan névmások és határozószók jelentése tagadó környezetben kívül:

Κérdés

Βάλας

Ήταν εδώ κανένας ; Volt itt valaki ?	1, Όχι, δεν ήταν εδώ κανένας . Nem, nem volt itt senki . ↓ 2, Ναι, κάποιος ήταν εδώ. Igen, valaki volt itt.
Έχεις κανένα πρόβλημα; Van valamilyen gondod?	1, Όχι, δεν έχω κανένα πρόβλημα. Nem, nincs semmilyen gondom. ↓ 2, Ναι, έχω κάποιο/ένα πρόβλημα. Igen, van valamilyen/egy gondom.
Έχει εδώ καμία ταβέρνα; Van itt egy étterem?	1, Όχι, δεν έχει καμία . Nem, nincs egy sem . ↓ 2, Ναι, έχει μία στη γωνία.

	<i>Igen, van egy a sarkon.</i>
Θέλεις τίποτα ; Kérsz valamit ?	1, Όχι, δε θέλω τίποτα . Nem, nem kérek semmit . ↓ 2, Ναι, θέλω κάτι . <i>Igen, kérek valamit.</i>
Έχεις φάει ποτέ μουςακά; Ettél már valaha muszakát?	1, Ποτέ . Soha . ↓ 2, Ναι, κάποτε έφαγα. <i>Igen, valamikor ettem.</i>
Θα πας πουθενά το καλοκαίρι; Mész valahova a nyáron?	1, Δε θα πάω πουθενά . Nem megyek sehova . ↓ 2, Κάπου θα πάω. Valahova elmegyek.
Ξέρεις καθόλου ελληνικά; Tudsz egyáltalán/valamennyire görögül?	1, Δεν ξέρω καθόλου . Egyáltalán nem tudok. ↓ 2, Κάτι/Λίγα/Κάμποσα ξέρω. Valamennyire tudok.

Természetesen a fenti kérdő mondatoknál, pl. az *Ήταν εδώ κανένας*; helyett mondhatjuk azt is, hogy *Ήταν εδώ κάποιος*; Ebben az esetben a névmás konkrétabb jelentést kap: *valaki = akít – mondjuk – vártam, vagy akire számítottam*.

Πέلدάκ

Ξέρετε **κανέναν** εδώ; → *Ismertek itt valakit?*

Ξέρετε **κανένα** καλό ξενοδοχείο εδώ κοντά; → *Tudtok valamilyen jó szállodát itt a közelben?*

Δεν έχω **κανένα** πρόβλημα μαζί σου. → *Nincs semmi bajom veled.*

Κάποιος ρώτησε αν έχει **καμία** καλή ταβέρνα κοντά στην πλατεία. → *Valaki megkérdezte, van-e valamilyen jó étterem a tér közelében.*

Ξέρεις **τίποτα** για το Νίκο; → *Tudsz valamit Nikoszról?*

Δεν ξέρω **τίποτα** για σένα. → *Nem tudok semmit rólad.*

Έμαθα **κάτι** για σένα. → *Megtudtam valamit rólad.*

Αν δε διαβάζεις, δε θα μάθεις **ποτέ** ιταλικά. → *Ha nem készülsz, sosem fogsz megtanulni olaszul.*

Δεν μπορούμε να πάμε **πουθενά** χωρίς αυτοκίνητο. → *Sehova sem tudunk elmenni autó nélkül.*

Ξέρεις **καθόλου** την πόλη; → *Ismered valamennyire a várost?*

Δεν μ' αρέσει **καθόλου** να μιλάς άσχημα με τον αδερφό σου. → *Egyáltalán nem szeretem, ha csúnyán beszélsz a testvéreddel.*

11.3. Fordítás görögrol magyarra

Δεν θέλω τίποτα. → *Nem kérek/akarok semmit.*

Δεν ήθελα να σου πω τίποτα. → *Nem akartam neked mondani semmit.*

Ήθελα να σου πω κάτι. → *Akartam neked mondani valamit.*

Θέλετε τίποτα άλλο; → *Kértek még valamit?*

Δεν ξέρω αν ήθελε ο Νίκος τίποτα. → *Nem tudom, akart-e valamit Nikosz.*

Κανένας δε με καταλαβαίνει. → *Senki sem ért meg.*

Δεν περιμένω κανέναν. → *Nem várok senkit.*

Μήπως ξέρετε κανένα καλό ξενοδοχείο εδώ κοντά; → *Nem tud véletlenül valamilyen jó szállodát itt a közelben?*

Σήμερα δε θα πάω πουθενά. → *Ma nem megyek sehová.*

Δεν ξέρω καθόλου ισπανικά. → *Nem tudok semennyire spanyolul.*

11.3. Fordítás magyarról görögre

Van valamilyen gyógyszered fejfájásra? → Έχεις κανένα φάρμακο για πονοκέφαλο;

Ma nem akarok látni senkit. → Σήμερα δε θέλω να δω κανέναν.

Van valaki a szobában? → Υπάρχει/Είναι κανένας/κανείς στο δωμάτιο;

Valaki van a szobában. → Κάποιος είναι στο δωμάτιο.

Valaki azt mondta, hogy valami nincs rendben. → Κάποιος είπε, ότι κάτι δεν είναι εντάξει.

Nem akarok semmit enni. → Δε θέλω να φάω τίποτα.

Nem láttam semmit. → Δεν είδα τίποτα.

Akartok mondani valamit? → Θέλετε να πείτε τίποτα/κάτι;

Nem tudom, eszem-e ma egyáltalán. → Δεν ξέρω αν φάω καθόλου σήμερα.

Ettél már valaha polipot? → Έχεις φάει ποτέ χταπόδι;

Nyáron nem megyünk sehova. → Το καλοκαίρι δε θα πάμε πουθενά.

11.4. AZ ÁLTALÁNOS ALANY

Általános az alany, ha az állítmány nem konkrétan valakire vagy valakikre vonatkozik, hanem általában mindenkire. A magyarban legjellemzőbben „az ember” kifejezéssel, egyes szám 2. személyvel, többes szám 1. vagy 3. személyvel fejezzük ki: *Nézze meg az ember! Sosem tudhatod/tudhatjuk, mit hoz a holnap. Hogy mondják azt, hogy ...* . Az általános alany jelölésére a görögben is több lehetőség van.

Leggyakoribb megfelelője az **egyes szám 2. személy**:

Ποτέ δεν ξέρεις!

Sosem tudhatja az ember (/ lehet tudni / tudhatod/tudhatjuk)!

Τι να πεις!

Mit lehet erre mondani!

Δεν μπορείς να κάνεις τίποτα.

Nem tehet már semmit az ember.

Ποτέ δεν μπορείς να είσαι σίγουρος ότι ...

Sosem lehet az ember biztos abban, hogy ...

Esetleges félreértéseket elkerülendő, vagy a választékosabb fogalmazás érdekében egyes szám 2. személy helyett használhatjuk a **κανείς** névmást is, amely mellett az állítmány egyes szám 3. személyben áll:

Δεν μπορεί να είναι κανείς ποτέ σίγουρος ότι...

Sosem lehet az ember biztos abban, hogy ...

Πώς μπορεί να πάει κανείς στην Ακρόπολη;

Hogy lehet eljutni az Akropoliszra?

A fentiekén kívül az általános alanyt kifejezhetjük még a többes szám 1. és 3. személyével, illetve a szenvedő személyragú alak 3. személyével:

Τα ονόματα λαών τα* γράφουμε με κεφαλαίο.	A népneveket nagybetűvel írjuk.
Τα ονόματα λαών τα* γράφουν με κεφαλαίο.	A népneveket nagybetűvel írják.
Τα ονόματα λαών γράφονται με κεφαλαίο.	A népneveket nagybetűvel kell írni (szó szerint: íródnak).

11.4. Fordítás görögől magyarra

Ποτέ δεν ξέρεις ποιος έχει δίκιο. → *Sohasem tudhatod, kinek van igaza.*
Έχεις την εντύπωση ότι εδώ κανείς δεν ξέρει τίποτα. → *Az embernek az a benyomása, hogy itt senki nem tud semmit.*
Μήπως ξέρετε πώς μπορεί να πάει κανείς στο αρχαιολογικό μουσείο; → *Nem tudja véletlenül, hogy lehet eljutni a régészeti múzeumba?*

11.4. Fordítás magyarról görögre

Nem lehet naponta tízszer enni. → *Δεν μπορείς να τρως δέκα φορές την ημέρα.*
Nem tudja véletlenül, hogy lehet a kikötőbe eljutni? → *Μήπως ξέρετε πώς μπορεί να πάει κανείς στο λιμάνι;*
Nem tudom, hogy eszik a polipot. → *Δεν ξέρω πώς τρώνε το χταπόδι.*

11.5. ΠΑΩ ΓΙΑ + ΦΩΝΕΝ CÉLHATÁROZÓI ÉRTELEMBEN

Célhatározói értelemben a *πάω να + ige* helyett gyakran találkozunk *πάω για + főnév* szerkezettel:

11.4.* A mondatrészeknek a tárgy megkettőzésével történő nyomatékosításáról a 13. leckében még esik szó.

Πάω να ψωνίσω. = Πάω για ψώνια. (Megyek vásárolni.)

Nézzünk néhány példát:

<u>Πάμε για ψώνια!</u>	Menjünk vásárolni!
Πάμε για ύπνο!	Menjünk aludni!
Πάμε για φαγητό/φαΐ!	Menjünk enni!
Πάμε για μπάνιο!	Menjünk fürdeni!
Πάμε για κολύμπι!	Menjünk úszni!
Πάμε για βαρκάδα!	Menjünk csónakázni!
Πάμε για ορειβασία!	Menjünk hegyet mászni!
Πάμε για καφέ!	Menjünk kávézni!
Πάμε για μπύρα!	Menjünk sörözni!
Πάμε για παγωτό!	Menjünk fagyizni!

Olykor a για elhagyható:

Πάμε βόλτα!	Menjünk sétálni!
Πάμε διακοπές!	Menjünk nyaralni!

Fentihez hasonlóan, a hétköznapi nyelvezetben a πάω-t követő helyhatározónál gyakran találkozunk a határozott névelővel összeolvasztott σε előjárószó elhagyásával:

Πάμε σπίτι!	Menjünk haza!
Πάμε σχολείο!	Menjünk suliba!
Πάμε θάλασσα!	Menjünk a tengerre!
Πάμε σινεμά!	Menjünk moziba!
Πάμε προπόνηση!	Menjünk edzésre!

11.5. Fordítás görögül magyarra

Πού θα πάτε διακοπές το καλοκαίρι; → *Hova mentek nyáron nyaralni?*

Σε ποιο σουπερ-μάρκετ πηγαίνεις για ψώνια; → *Melyik áruházba jársz vásárolni?*

Δίψασα. Πάμε για μία μπύρα; → *Megszomjaztam. Elmenjünk legurítani egy sört?*

Είναι αργά, πάμε για ύπνο! → *Késő van, menjünk aludni!*

Στην πλατεία έχει ένα καλό μαγαζί. Πάμε για καφέ εκεί; → *A téren van egy jó hely (kávézó). Menjünk oda kávézni?*

Κάνει πολλή ζέστη. Πάμε θάλασσα; → *Meleg van. Lemenjünk a tengerre?*

11.5. Fordítás magyarról görög

Nem szeretek suliba járni. → *Δε μ' αρέσει να πηγαίνω σχολείο.*

Nikosz azt mondta, hogy menjünk hegyet mászni. → *Ο Νίκος είπε να πάμε για ορειβασία.*

Idén nem megyünk nyaralni. → *Φέτος δε θα πάμε διακοπές.*

Srácok, megyünk fürödni a tengerre? → *Παιδιά, πάμε για μπάνιο στη θάλασσα;*

Menjünk kosarazni? → *Πάμε για μπάσκετ;*

Akarod, hogy menjünk focizni? → *Θέλεις να πάμε για ποδόσφαιρο;*

Menjünk enni Nikoszékhoz! → *Πάμε για φαγητό στο σπίτι του Νίκου!*

